

กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5

INTERNAL QUALITY ASSURANCE PROCESSES OF TYPE 1 SCHOOL
- UNDER THE OFFICE OF KHON KAEN EDUCATIONAL SERVICE AREA 5

เขตรัตน์ บุญหล้า (Khettrat Boonlar)*

ดร.เสาวณี ตริพุทธิรัตน์ (Dr.Saowanee Treputtharat)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และข้อเสนอแนะของสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นสถานศึกษาประเภทที่ 1 ซึ่งจัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 57 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 แห่ง โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้ากลุ่มในสถานศึกษาประเภทที่ 1 รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 200 คน และโรงเรียนกรณีศึกษา (Cases Study) จำนวน 3 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.92 คำนวณหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลจากกรณีศึกษา (Cases Study) นำมาวิเคราะห์สรุปประเด็น และนำเสนอในรูปความเรียง

ผลการศึกษา

กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณากระบวนการดำเนินการเป็นรายด้าน 4 ด้านเรียงตามลำดับ ได้แก่ การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) การนำผลการประเมินมาปรับปรุง (A) การดำเนินการตามแผน (D) การตรวจสอบประเมินผล (C)

ข้อเสนอแนะของกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 เรียงลำดับความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) โรงเรียนควรได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเพียงพอ 2) ควรมีการประเมินเป็นระยะๆ ระหว่างการดำเนินการ 3) บุคลากรในโรงเรียนมีน้อย ทำให้ได้รับผิดชอบโครงการมากเกินไป

ผลจากการศึกษารายกรณี (Cases Study) ของทั้ง 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และแบบศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่เหมือนกันแต่แตกต่างกันตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน(Plan) กระบวนการวางแผนใน

คำสำคัญ : กระบวนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาประเภทที่ 1

Keywords : Internal quality assurance process, Type 1 school

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เริ่มจากก่อนเปิดภาคเรียน โรงเรียนได้ให้คณะครูมาเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน โดยร่วมกันจัดทำโครงการเพื่อจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียนและเป้าหมายของการจัดการศึกษาในแผนกลยุทธ์ 2) การดำเนินการตามแผน (Do) การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี เริ่มจากโรงเรียนได้กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา โดยกำหนดตามกรอบเวลาที่ระบุไว้ในแต่ละโครงการแล้วผู้รับผิดชอบก็นำโครงการไปปฏิบัติ 3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) กระบวนการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน โรงเรียนได้ดำเนินการจัดหาและจัดทำ เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อนำมาตรวจสอบผลการดำเนินการของแต่ละโครงการ 4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Action) การนำผลการประเมินมาปรับปรุง เริ่มจากเมื่อสิ้นปีการศึกษาก็จะนำผลการดำเนินโครงการมาวิเคราะห์ว่าแต่ละโครงการมีผลการดำเนินการเป็นอย่างไร แล้วนำมาสรุปเป็นภาพรวมและจัดทำเป็นสารสนเทศของโรงเรียน

ABSTRACT

The objective of this research was to study the internal quality assurance processes of Type 1 School under the jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service area 5. The population were 57 Type 1 Schools offering education in 1-3 class level under the jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area 5. The sample were 40 schools. The key informants were school administrators and group leader teachers, total of 200 persons and 3 case study schools. The instrument was questionnaire constructed by the researcher, its reliability coefficient was 0.92. Data were calculated for the percentage, mean, and standard deviation. Data from case study were analyzed, concluded, and presented in narrative form.

The research findings:

For the overall process of internal quality assurance of Type 1 Schools under jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area 5, it was in "High" level. Considering each aspect from 4 aspects of implementation process ranked in order including Plan (P), Action (A), Do (D), and Check (C).

For recommendations of internal quality assurance processes of Type 1 Schools under jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area 5, ranked in order of the first 3 important orders including: 1) the schools should be sufficiently allocated budget from original affiliation, 2) regular evaluation during the processes should be performed, and 3) there were few of school personnel, they had to be responsible for too much number of projects.

For the findings from case study of 3 schools including large sized school, medium sized school, and small sized school, data were collected by the researcher using interview form for school administrators and documentary study, found that all 3 schools consisted of the same methods of internal quality assurance but different in context of each school including implementation processes as follows: 1) For Planning (Plan); planning process for internal quality assurance starting before the school semester. The schools ordered the teachers prepare their readiness before starting school semester by collaborating in organizing project for arranging the annual action plan relevant to the school charter and goal of educational management in strategic plan, 2) The Planned Implementation (Do); the implementation process following the annual action plan, starting by the school determined calendar of work practice of

schc
pers
inve
inve
prac
proj
wer

1. บ

ทุก
ส
บัญ
ด
(ส
1) ะ
เป็น
254
ของ
จะ
คุณ
การ
48
คว
เรีย
ปิด
ต่อ

การ
ทุก
พั
ให้
และ
ของ
มาส

school year by determining as specified time frame in each project. Then, the persons who were responsible persons put the project into practice, 3) The performance investigation (Check); the process in evaluation investigation of performance, the school implemented for providing and constructing various tools to investigate the implementation performance of each project, and 4) Putting the evaluation performance into practice (Action); the presentation of performance for improving, starting from the end of school year, the project implementation performances were analyzed how the implementation performances of each project were, the overall was concluded and organized as school information and technology

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมแนวทางหลักดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) 1) สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 2) ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 3) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 4) สถานศึกษาควรจัดทำรายงาน และผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี และปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษาแจ้งให้ผู้ปกครองและเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับทราบ

จากแนวทางดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้ดำเนินการให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด มีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่เชื่อมั่นยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพของประเทศโดยตรง แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ขอนแก่น เขต 5 ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 284 โรงเรียน ได้เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือสมศ. จำนวน 176 โรงเรียน ซึ่งได้รับผลการประเมินในระดับ พอใช้ จำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 9.677 ได้รับผลการประเมินในระดับ ดี จำนวน 126 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.61 ได้รับผลการประเมินในระดับ ดีมาก จำนวน 33 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.71 และไม่มีสถานศึกษาใดเลยได้รับผลการประเมินในระดับ ปรับปรุง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5, 2551) จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า มีสถานศึกษาที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 ในระดับ ดี และดีมาก รวมกันจำนวน 159 แห่ง แต่ถูกประกาศให้เป็นสถานศึกษาประเภทที่ 1 ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาเพียง 64 แห่งเท่านั้น

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 จึงมีความสนใจในการทำวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนากระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ต่อไป

2. ปัญหาการวิจัย

กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีการดำเนินการอย่างไร

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและข้อเสนอแนะของสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยยึดแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

4.2 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาประเภทที่ 1 จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 57 แห่ง โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูหัวหน้ากลุ่มงานในสถานศึกษาประเภทที่ 1 จำนวน 4 คน รวมสถานศึกษาละ 5 คน รวมทั้งหมด 285 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นสถานศึกษา 40 แห่ง โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูหัวหน้ากลุ่มงานในสถานศึกษาประเภทที่ 1 จำนวน 4 คน รวมสถานศึกษาละ 5 คน รวม ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 200 คน และกรณีศึกษา (Cases Study) จากสถานศึกษาประเภทที่ 1 ที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

4.3 ระยะเวลาในการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้ว ให้สังคมมั่นใจว่า ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถมีบุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

5.2 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอนคือ

1) การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) หมายถึง การดำเนินการวางแผนซึ่งมีขั้นตอนในการวางแผน ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย 3) การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน 4) การกำหนดระยะเวลา 5) การกำหนดงบประมาณ 6) การกำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรม

2) การดำเนินการตามแผน (Do) หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรตามแผนการดำเนินงานที่ได้วางเอาไว้ซึ่งผู้บริหารต้องดำเนินการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมและสนับสนุน 2) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากร 3) การนิเทศ การกำกับติดตาม

3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) หมายถึง การนำผลการดำเนินการตามแผนมาตรวจสอบ โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดกรอบการประเมิน 2) การจัดหาและการจัดทำเครื่องมือในการประเมิน 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูล 5) การตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Action) หมายถึง การนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร เพื่อใช้ในการวางแผนและจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา

สถา
จำน
ศูนย์
ประ
ที่มี
อิส
ได้เ
สำ

เขต
ประ
การ
ในอ
สั
เว

ส
ศึ

เป็น
หัว
งาน
หัว

6. วิ

กรณี
เป็น
1 - 3
จำ

40
ครู
ทั้ง
จำ
สมศ.

5.3 สถานศึกษาประเภทที่ 1 หมายถึง สถานศึกษา ที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 - 3 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไป หรือโรงเรียนและศูนย์การศึกษาพิเศษ และสถานศึกษาที่ได้รับผลการประเมินภายนอกจาก สมศ. ในระดับ ดี หรือสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ แต่มีความเข้มแข็งอิสระ และคล่องตัวสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้เช่นเดียวกับสถานศึกษา ประเภทที่หนึ่ง ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 5

5.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และรับผิดชอบ การจัดการศึกษา ให้กับสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาในอำเภอชุมแพ อำเภอหนองเรือ อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอกันทรวิชัย อำเภอภูเวียง อำเภอหนองนาคำ และอำเภอเวียงเก่า

5.5 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5

5.6 ครูหัวหน้ากลุ่ม หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายในการรองรับการกระจายอำนาจ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป

6. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และกรณีศึกษา (Cases Study) โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถานศึกษาประเภทที่ 1 ซึ่งจัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 57 โรงเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 40 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้ากลุ่มในสถานศึกษาประเภทที่ 1 รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 200 คน และโรงเรียนกรณีศึกษา (Cases Study) จำนวน 3 โรงเรียน ที่ได้รับผลการประเมินภายนอกจาก สมศ. ในระดับ “ดีมาก”

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

ก. แบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มในสถานศึกษา

ข. แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสารในกรณีศึกษา (Cases Study) ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และแบบศึกษาเอกสารจากสถานศึกษาประเภทที่ 1 ที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 รวม 3 แห่ง

7. สรุปผลการวิจัย

กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (P) ด้านการดำเนินการตามแผน (D) ด้านการตรวจสอบประเมินผล (C) และด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (A) โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($X = 4.10$)

ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (P) พบว่าสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับ “มาก” ($X = 4.24$) โดยมีการกำหนดเป้าหมายของแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีและธรรมนูญโรงเรียนบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของแผนงาน/โครงการ แผนปฏิบัติการประจำปี และธรรมนูญโรงเรียน

ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (P) คือ โรงเรียนควรได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเพียงพอ

จากการศึกษารายกรณี (Cases Study) พบว่ากระบวนการในการวางแผนมีการดำเนินการดังนี้ก่อนเปิดภาคเรียน โรงเรียนได้ให้คณะกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน โดยร่วมกันจัดทำโครงการเพื่อจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาที่สอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียนและเป้าหมายของการจัดการศึกษาในแผนกลยุทธ์

ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) พบว่าสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับ “มาก” ($X = 4.08$) โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรดำเนินการตามแผน

งาน/โครงการของสถานศึกษาด้วยการทำงานเป็นทีม มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา และมีการเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการตามแผน (D) คือ โรงเรียนควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรให้แต่ละโครงการอย่างเพียงพอ

จากการศึกษารายกรณี (Cases Study) พบว่า กระบวนการดำเนินการตามแผน ดังนี้ โรงเรียนได้กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา โดยกำหนดตามกรอบเวลาที่ระบุไว้ในแต่ละโครงการ แล้วผู้รับผิดชอบก็นำโครงการไปปฏิบัติ

ด้านการตรวจสอบประเมินผล (Check) พบว่าสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับ "มาก" ($X = 3.99$) โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการประเมินของแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการในการกำหนดเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมินการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการตรวจสอบประเมินผล (C) คือ ควรมีการประเมินเป็นระยะๆ ระหว่างการดำเนินการ

จากการศึกษารายกรณี (Cases Study) พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการจัดหาและจัดทำ เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อนำมาตรวจสอบผลการดำเนินการของแต่ละโครงการ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Action) พบว่าสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับ "มาก" ($X = 4.09$) โดยมีการนำผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ มีการนำผลการประเมินภายในมาพัฒนา ปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานและบรรลุตามเป้าหมายของวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และสถานศึกษานำสารสนเทศที่ได้มาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (A) คือ ผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อนำมาจัดทำเป็นสารสนเทศของสถานศึกษา

จากการศึกษารายกรณี (Cases Study) พบว่า กระบวนการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Action) มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง เริ่มจากเมื่อสิ้นปี การศึกษาก็จะนำผลการดำเนินโครงการมาวิเคราะห์ว่าแต่ละโครงการมีผลการดำเนินการเป็นอย่างไร แล้วนำมาสรุปเป็นภาพรวมและจัดทำเป็นสารสนเทศของโรงเรียน

8. อภิปรายผล

กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า

1) กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) โดยภาพรวมอยู่ในระดับ "มาก" ($X = 4.24$) โดยเฉพาะด้านการกำหนดเป้าหมายของแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาที่สอดคล้องกับ ธรรมนูญโรงเรียน ส่วนด้านที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอและเหมาะสม

ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (P) คือ โรงเรียนควรได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเพียงพอ เนื่องจากก่อนเปิดภาคเรียน โรงเรียนจะมีการเตรียมการวางแผนจัดทำโครงการเพื่อใช้ในการปีการศึกษา มีการกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามโครงการอย่างชัดเจน แต่โรงเรียนยังมีการระดมทรัพยากรจากภายนอก ทั้งจากชุมชน หน่วยงานราชการอื่นๆ และองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเข้ามาช่วยเหลือในการดำเนินการตามโครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา และกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษารายกรณี (Cases Study) พบว่า กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) มีกระบวนการในการวางแผนการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้ ก่อนเปิดภาคเรียน โรงเรียนได้ให้คณะครูมาเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน โดยร่วมกันจัดทำโครงการเพื่อจัดทำ

เป็นแผน
ธรรมนูญ
แผนก
การปร
ของปี
โรงเรียน
ประชุม
โครงก

กรณีศึกษา
ต้องพัฒนา
ดังนั้น
ต้องเร็ว
แผนระยะ
กลยุทธ์
แผนระยะ
ได้เสีย
จุดแข็ง
เพื่อทำ
มาตรฐาน
และค.
มีแผน
กรรมก
แนวคิด
คุณภาพ
การศึกษ
ด้านกา
ดำเนิน
สถานศึกษา
หรือแผน
อันได้
สถานศึกษา
การศึกษ

ภายใน
ศึกษา
โดยภาพ

เป็นแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาที่สอดคล้องกับ
ธรรมนูญโรงเรียนและเป้าหมายของการจัดการศึกษาใน
แผนกลยุทธ์ เพื่อบรรจุโครงการต่างๆ ลงในแผนปฏิบัติ
การประจำปีการศึกษา และกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน
ของปีการศึกษา สัปดาห์แรกของการเปิดภาคเรียน
โรงเรียนเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมา
ประชุม เพื่อให้ความเห็นชอบ และอนุมัติ แผนงาน/
โครงการ และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตลอดปี

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจและ
กรณีศึกษา (Cases Study) พบว่า สถานศึกษาแต่ละแห่ง
ต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้เข้าสู่มาตรฐานการจัดการศึกษา
ดังนั้นแนวทางในการนำสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐานได้
ต้องเริ่มต้นจากการวางแผนโดยมีทั้งแผนระยะกลาง และ
แผนระยะสั้น ดังนั้นสถานศึกษาจึงดำเนินการจัดทำแผน
กลยุทธ์ หรือแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งเป็น
แผนระยะกลาง ขั้นตอนการจัดทำนั้นต้องเชิญผู้มีส่วน
ได้เสีย (Stakeholder) มาร่วมกันทำ SWOT เพื่อให้ทราบ
จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา
เพื่อกำหนดแนวทางของการจัดการศึกษาให้เข้าสู่
มาตรฐาน ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกคนทราบถึงความสำคัญ
และความจำเป็นในการวางแผน ส่งผลให้โรงเรียน
มีแผนการปฏิบัติงานที่ดี สอดคล้องกับสำนักงานคณะ
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546) ที่กล่าวถึง
แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาว่า “การควบคุม
คุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำ
การศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วยการกำหนดมาตรฐาน
ด้านการผลิต ปัจจัย และกระบวนการ รวมทั้งการ
ดำเนินงานจัดทำแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษาทั้งแผนแม่บท อันได้แก่ ธรรมนูญสถานศึกษา
หรือแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา และแผนระยะสั้น
อันได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปีที่สามารถพัฒนา
สถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาตามที่สถานศึกษาได้วางแผนเอาไว้

2) กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการดำเนินการตามแผน (Do)
โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” ($X = 4.08$) โดยเฉพาะ

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรดำเนินการตาม
แผนงาน/โครงการของสถานศึกษาด้วยการทำงานเป็นทีม
ส่วนด้านที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดทำ
แผนการนิเทศที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการตามแผน (D)
คือ โรงเรียนควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุน
ทรัพยากรให้แต่ละโครงการอย่างเพียงพอ จากการศึกษา
พบว่า โรงเรียนได้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและ
สนับสนุนทรัพยากรให้แต่ละโครงการในจำนวนจำกัด
ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนได้รับงบประมาณจากหน่วยงาน
ต้นสังกัดไม่เพียงพอจึงทำให้โรงเรียนมีทรัพยากรในการ
ดำเนินงานตามโครงการต่างๆ จำกัดด้วย

จากการศึกษารายกรณี (Cases Study) พบว่า
กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น
เขต 5 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) พบว่าการดำเนินการ
ตามแผนปฏิบัติการประจำปี เริ่มจากโรงเรียนได้กำหนด
ปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา โดยกำหนดตาม
กรอบเวลาที่ระบุไว้ในแต่ละโครงการ แล้วผู้รับผิดชอบก็
นำโครงการไปปฏิบัติ โดยผู้รับผิดชอบดำเนินการตาม
กรอบเวลาที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละโครงการ ซึ่งแต่ละ
โครงการได้รับจัดสรรทรัพยากร และงบประมาณตามที่
ระบุเอาไว้ในโครงการ ในระหว่างดำเนินการก็มีการนิเทศ
กำกับ ติดตาม เป็นระยะอย่างต่อเนื่องจากคณะกรรมการ
นิเทศของโรงเรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุด
โครงการ

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจและ
กรณีศึกษา (Cases Study) พบว่า สถานศึกษาที่สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีแนวทาง
ในการจัดการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาขอนแก่น เขต 5 จึงทำให้มีแนวทางในการ
จัดการศึกษาที่คล้ายคลึงกันจะแตกต่างกันตรงบริบทของ
แต่ละโรงเรียน เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีบุคลากร
มากกว่า ได้รับงบประมาณมากกว่า บุคลากรที่ได้รับ
รับผิดชอบแต่ละโครงการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดกลาง และ
ขนาดเล็ก เนื่องจากบุคลากรแต่ละคนต้องรับผิดชอบ

หลายโครงการ และได้รับจัดสรรทรัพยากรน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของแต่ละโรงเรียน แต่ในภาพรวมโรงเรียนแต่ละแห่งก็สามารถปฏิบัติงานได้ ในระดับ “มาก” ตามบริบทของโรงเรียน ทั้งนี้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามแผนของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองให้เข้าสู่มาตรฐาน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546) ที่กล่าวถึงแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาว่า “การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Quality Audit) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่วางเอาไว้ การจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อประชาชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการนิเทศติดตาม และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการนิเทศ นอกจากนี้ต้องหามาตรการในการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” นิกรศรีสุพัฒน์ (2550) ศึกษาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรกเรียงลำดับ คือ การดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา การรายงานคุณภาพประจำปี และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3) กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการตรวจสอบประเมินผล (Check) โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($X = 3.99$) โดยเฉพาะด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการประเมินของแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน ส่วนด้านที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด คือ มีการตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะด้านการตรวจสอบประเมินผล (C) คือ ควรมีการประเมินเป็นระยะๆ ระหว่างการดำเนินการจากการศึกษา พบว่า โรงเรียนแต่ละแห่งจะมีการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา หรือสิ้นสุดโครงการ ในระหว่างการดำเนินโครงการไม่มีการตรวจสอบประเมินผล แต่สถานศึกษาจะมีการนิเทศระหว่างดำเนินโครงการ ดังนั้นโรงเรียนควรมีการประเมินโครงการควบคู่ไปกับการนิเทศภายในด้วยเพื่อประเมินความก้าวหน้าของแต่ละโครงการ และให้ผลการดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์

จากการศึกษารายกรณี (Cases Study) พบว่า กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการตรวจสอบประเมินผล (Check) พบว่า กระบวนการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนได้ดำเนินการจัดหาและจัดทำ เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อนำมาตรวจสอบผลการดำเนินการของแต่ละโครงการโดยเครื่องมือที่ได้ สามารถตรวจสอบผลการดำเนินการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ ครอบคลุมทุกด้าน มีการตรวจสอบการดำเนินการเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องหลากหลาย และตรงตามวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจและกรณีศึกษา (Cases Study) พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษาจึงทำให้สถานศึกษาสามารถตรวจสอบประเมินผลการดำเนินโครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนด้านการตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมินถึงแม้จะมีผลการดำเนินการในระดับน้อยที่สุดแต่สถานศึกษาก็ได้ดำเนินการตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมินอย่างต่อเนื่อง และได้รับผลการประเมินในระดับ “มาก” เช่นกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546) ที่กล่าวถึงแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาว่า “การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Quality Audit) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

การประเมิน
การศึกษา
ของสถาน
และมีการ
ต้นสังกัด
มาตรการ
ไม่ถึงเกณฑ์
ภาณุรักษ์
ภายในโรงเรียน
การศึกษา
การประกัน
เรียงตาม
ด้านการด

ภายในสถาน
การศึกษา
มาปรับปรุง
($X = 4.0$
การประกัน
จัดกิจกรรม
ที่มีการดำ
จัดการศึกษา
คุณภาพ
สถานศึกษา

ปรับปรุง (มีส่วนร่วม
เพื่อนำมา
ศึกษา พบ
ภายในของ
แล้วนำเสนอ
ของสถาน
หรือคณะ
ในการวิเค
กระบวนการ
ประเภทที่

ประเมินผล (C) การดำเนินการ
จะจะมีการ
เมื่อสิ้นปี
วางแผนดำเนินการ
แต่สถานศึกษา
ตั้งนั้นโรงเรียน
กรณีศึกษาใน
โครงการ และ
งค์

Study) พบว่า
ยในสถานศึกษา
ศึกษาขอนแก่น
Check) พบว่า
ารดำเนินงาน
เครื่องมือที่
ดำเนินการของ
ตรวจสอบผล
งค์ของแต่ละ
สอบการดำเนิน
ข้อมูลที่ต้อง
แต่ละโครงการ
ซึ่งสำรวจและ
ศึกษาทุกแห่งมี
ารเพื่อพัฒนา
ำให้สถานศึกษา
โครงการได้ตรง
การตรวจสอบ
การดำเนินการ
การตรวจสอบ
้อง และได้รับ
สอดคล้องกับ
ศึกษาแห่งชาติ
ระกันคุณภาพ
ศึกษา (Quality
การดำเนินงาน
ประกอบด้วย

การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษาที่วางเอาไว้ การจัดทำรายงาน
ของสถานศึกษาต่อประชาชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
และมีการนิเทศ ติดตาม และช่วยเหลือจากหน่วยงาน
ต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ต้องหา
มาตรการในการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพ
ไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” ปรีดา
ภานุรักษ์ (2548) ทำการศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนในกิ่งอำเภอสระใครสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า
การประกันคุณภาพภายในการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเตรียมการ
ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน ตามลำดับ

4) กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการนำผลการประเมิน
มาปรับปรุง (Action) โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก”
($X = 4.09$) โดยเฉพาะด้านการนำผลการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในมาพัฒนาและปรับปรุงการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ และด้าน
ที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด คือ ผู้มีส่วนได้เสียในการ
จัดการศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลการประเมิน
คุณภาพภายในเพื่อนำมาจัดทำเป็นสารสนเทศของ
สถานศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการนำผลการประเมินมา
ปรับปรุง (A) คือ ผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาควร
มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายใน
เพื่อนำมาจัดทำเป็นสารสนเทศของสถานศึกษา จากการ
ศึกษา พบว่า ในการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษาครูผู้รับผิดชอบจะเป็นผู้ดำเนินการ
แล้วนำเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อนำมาจัดทำเป็นสารสนเทศ
ของสถานศึกษา ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา
หรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีส่วนร่วม
ในการวิเคราะห์ผลการประเมินดังกล่าว

จากการศึกษารายกรณี (Cases Study) พบว่า
กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น

เขต 5 ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Action)
มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง เริ่มจากเมื่อสิ้นปี
การศึกษาที่จะนำผลการดำเนินโครงการมาวิเคราะห์ว่า
แต่ละโครงการมีผลการดำเนินการเป็นอย่างไร แล้วนำ
มาสรุปเป็นภาพรวมและจัดทำเป็นสารสนเทศของ
โรงเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจและกรณี
ศึกษา (Cases Study) พบว่า สถานศึกษาได้นำผลการ
ประเมินโครงการต่างๆ ที่ปฏิบัติในรอบปีการศึกษามา
วิเคราะห์เพื่อหาจุดที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงในปีต่อไป
แล้วนำมาจัดทำเป็นสารสนเทศของสถานศึกษา ซึ่ง
สอดคล้องกับหลักการการให้รางวัลคุณภาพการบริหาร
จัดการภาครัฐ หรือ Public Sector Management
Quality Award (PMQA) ก็คือ การนำหลักเกณฑ์และ
แนวทางการบริหารองค์กรที่เป็นเลิศ ซึ่งได้รับการ
ยอมรับเป็นมาตรฐานสากลระดับโลก มาประยุกต์ใช้
พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ โดย
อาศัยหลักการประเมินองค์กรด้วยตนเองเป็นการทบทวน
สิ่งที่องค์กรดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเทียบกับเกณฑ์
คุณภาพการบริหาร จัดการภาครัฐ เมื่อตรวจสอบพบว่า
เรื่องใดยังไม่อยู่ในระบบที่น่าพอใจเมื่อเทียบกับเกณฑ์
องค์กรจะได้พัฒนาวิธีปฏิบัติเพื่อปรับปรุงองค์กรไปสู่ความ
สำเร็จโดยมีแรงจูงใจในรูปของรางวัลคุณภาพการบริหาร
จัดการภาครัฐ

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยกระบวนการดำเนินการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีข้อค้นพบ
หลายประเด็นที่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการ
ศึกษาควรนำไปพิจารณาประกอบการวางแผน การบริหาร
และการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพ เพื่อความ
สำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ซึ่งแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (P)

- โรงเรียนควรได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเพียงพอจากผลการศึกษาพบว่า ก่อนเปิดภาคเรียนโรงเรียนมีการเตรียมการวางแผนจัดทำโครงการเพื่อใช้ในการปีการศึกษา มีการกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามโครงการอย่างชัดเจน แต่โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรจากภายนอก ทั้งจากชุมชน หน่วยงานราชการอื่นๆ และองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเข้ามาช่วยเหลือในการดำเนินการตามโครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา และกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการดำเนินการตามแผน (D)

- ควรจัดตั้งอำนวยการความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรให้แต่ละโครงการอย่างเพียงพอจากการศึกษาพบว่า โรงเรียนได้มีการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรให้แต่ละโครงการในจำนวนจำกัดทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนได้รับงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอจึงทำให้โรงเรียนมีทรัพยากรในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ จำกัดด้วย

3. ด้านการตรวจสอบประเมินผล (C)

- ควรมีการประเมินเป็นระยะๆ ระหว่างการดำเนินการ จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนแต่ละแห่งจะมีการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา หรือสิ้นสุดโครงการ ในระหว่างการดำเนินโครงการไม่มีการตรวจสอบ

ประเมินผลแต่สถานศึกษาจะมีการนิเทศระหว่างดำเนินโครงการ ดังนั้นโรงเรียนควรมีการประเมินโครงการควบคู่ไปกับการนิเทศภายในด้วยเพื่อประเมินความก้าวหน้าของแต่ละโครงการ และให้ผลการดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์

4. ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง

(A)

- ผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อนำมาจัดทำเป็นสารสนเทศของสถานศึกษาจากการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาครูผู้รับผิดชอบจะเป็นผู้ดำเนินการแล้วนำเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อนำมาจัดทำเป็นสารสนเทศของสถานศึกษา ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลการประเมินดังกล่าว

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เกิดข้อค้นพบใหม่ๆ ที่จะทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยขอเสนอแนะประเด็นที่ควรทำการวิจัยต่อไป ดังนี้

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 2

2) ควรมีการวิจัยรูปแบบการพัฒนากระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทที่ 1

10.

กร:

นิก

ปรี

สำ

สำ

สำ

สำ

10. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นิกร ศรีสุพัฒน์. (2550). การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรีดา ภาณุรักษ์. (2548). การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในกิ่งอำเภอสระใคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. (2550). ผลการประเมินภายนอกรอบที่ 2. ค้นเมื่อ 20 พ.ค. 2551, จาก www.kkzone5.org.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). คู่มือประเมินมาตรฐานโรงเรียน ปีการศึกษา 2541. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546ข). แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.